

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 9Ps/2/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814203733
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beata Gešvantnerová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2014:3814203733.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza vo veci T. W., narodenej XX.X.XXXX, bytom N. O. , kpt. K. XXX/XX, v konaní zastúpenú opatrovníčkou U.. P. F., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu F., o návrhu D. L., nar. XX.X.XXXX, bytom tamtiež na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza takto

rozhodol:

T. W., nar. XX.X.XXXX sa v plnom rozsahu pozbavuje spôsobilosti na právne úkony. Za opatrovníčku T. W. sa ustanovuje D. L., rod. W., nar. XX.X.XXXX, bytom N. O., kpt. K. XXX/XX. Oprávnením a povinnosťou opatrovníčky je starať sa o T. W., zastupovať ju pred súdmi, orgánmi verejnej správy, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi a inými tretími osobami; spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu. Opatrovníčke sa ukladá dvakrát do roka, a to vždy do konca kalendárneho polroka, počínajúc polrokom nasledujúcim polrokom, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, predkladať súdu správu o T. W. a správu o nakladaní s jej majetkom. Náhrada trov konania sa štátu nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa návrhom podaným dňa 28.2.2014 domáhala rozhodnutia súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony svojej matky T. W.. Návrh odôvodňovala tým, že jej zdravotný stav odôvodňuje potrebu zbavenia spôsobilosti na právne úkony, nakoľko jej matka trpí stupňujúcou sa duševnou chorobou, k návrhu pripojila lekársku správu MUDr. Moniky Cagáňovej, psychiatra zo dňa 21.1.2014, ktorá doporučila doriešenie spôsobilosti jej matky na právne úkony.

T. W. bol podľa 187 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ustanovený opatrovník v osobe U.. P. F., vyššej súdnej úradníčky OS F..

V priebehu konania podľa § 35 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku do konania vstúpil prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza.

Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie. Znalecký posudok písomne podal znalec MUDr. Andrej Smetánka, z odboru Zdravotníctvo a farmácia, psychiatria, pričom zo znaleckého posudku vyplynulo, že u T. W. ide o trvalú duševnú poruchu s ľahkou až stredne ťažkou formou mentálnej retardácie na základe ľahkej mozgovej disfunkcie, na základe tohto poškodenia mozgu došlo k organickej zmene osobnosti a chorobnému škodlivému užívaniu alkoholu, až závislosti na alkohole. Posudzovaná má minimálnu schopnosť starať sa o svoje základné životné potreby v rovine skôr základných návykov (stravovacích a hygienických) a to za asistencie a dohľadu inej osoby. Je odkázaná žiť v rodine, alebo v chránenom prostredí pod dohľadom, vyžaduje si trvalú starostlivosť. Nie je schopná samostatne pracovať, žiť, spravovať svoje právne a životné záležitosti. Pozná peniaze, ale nepozná ich reálnu hodnotu, dokáže s problémami čítať, písať a počítat, no má handicap s uplatnením základnej logiky v prečítanom, počíta len s problémami. Nedokáže sa brániť v prípade príkoria. Duševná porucha je trvalo prítomná, bez

perspektívy zlepšenia. K duševnej poruche má nekritický postoj, nie je v dôsledku duševnej poruchy schopná samostatne konať, ovládať svoje konanie, ani vystupovať pred úradmi a orgánmi štátnej moci, spravovať majetok, hospodáriť s financiami, ani robiť právne úkony do konca jej života. Preto doporučuje úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Na pojednávaní zotrval na záveroch, že T. W. nie je schopná samostatnej existencie a potrebuje opatrovníka. Pri vykonávaní tohto znaleckého posudku v tejto veci nezistil, žeby sa diali nejaké negatívne veci zo strany navrhovateľky na úkor T. W.. Skôr naopak, uvádzala, že je spokojná s dcérou a starostlivosťou. Ona nepriateľsky nehovorila ani v čase, keď prebiehalo trestné stíhanie, ale skôr to vecne opisovala. Nerozpoznal žiadnu manipuláciu. Situácia sa zdá byť v súčasnosti konsolidovaná.

Námestníčka Okresnej prokuratúry navrhla doplniť dokazovanie o správy z miesta bydliska, o príslušný trestný spis XT/XXX/XXXX. Súd tento oboznámil na pojednávaní a zistil, že D. L. bola trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza č. 2T 180/2012-205 uznaná vinnou za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm.a),b),e) Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. za skutok spáchaný na poškodenej v období od januára 2011 do 17.10.2011. Súd preto doplnil dokazovanie aj o vyjadrenie samotnej T. W., ktorá sa vyjadrila, že teraz vychádza s dcérou veľmi dobre, stará sa o ňu tiež veľmi dobre, perie, aj varí. Teraz býva s dcérou v N. O. v bytovkách.

Súd ďalej vypočul ako svedka Y. Q., staršiu sestru T. W., ktorá uviedla, že ešte majú jednu sestru P. N., tá býva u nej, zobrala ju k nim. Tiež má problém s alkoholom a udržať si peniaze. Mala podnájom, ale si ho neudržala kvôli týmto problémom, teraz býva u nej a ona jej pomáha. Zatiaľ sa drží, aby nepila. Je silná fajčiarka. Ona sa zvykne stretávať aj s D. L., aj s T. W., svojou sestrou. D. k nim chodí s deťmi, aj ju chodí navštevovať. T. dobre nepočuje, a zvykne si robiť čo chce, napr. jej ujde u doktora od dverí. Sú rodáčky z O., vie, že sa je sestra T. W. sťažuje na svoju dcéru D., že „behá“, takto jej to povedal jeden obyvateľ N. O., ale ona vie, že T. má v W. doktoru. Tiež potrebovala ísť k neurológovi, tak bola s ňou D. v Topoľčanoch u lekára, popri tom, ako s ňou chodí po doktoroch, tak má aj deti, tak pochybuje, žeby to bolo tak, pretože je pravda, že D. musí ísť s deťmi trochu von, jej najmladší syn má dva roky. Osobne má skúsenosti s T., ona koľkokrát tručuje, robí si čo chce. Ešte k tomu dobre nepočuje, preto sa na ňu ozaj musí kričať. D. L. bývala ešte ako malá celý čas v A. u starých rodičov, pretože jej rodičia T. W. a jej manžel pili. Pokiaľ bol v tejto veci pripojený trestný spis vie o tom, T. jej o tom hovorila, že si tam aj dosť povymýšľala, že ju do toho dostali iniciatívne susedy, že jej vyhádali skriňu na balkón a ona potom pred políciou povedala, že spáva na balkóne. D. sa snažila ten byt dať do poriadku, keď zomrel jej otec, je pravda, že sa ho snažila aj odkúpiť, pretože jej mama na to nemala peniaze, resp. nevie, ako to bolo s tým bytom, vie, že tam mal byť nejaký podvod s tým bytom, ale bližšie okolnosti nevie. D. je jediná dcéra T. W., iné deti nemá. Je pravda, že na tom záchode aj v kúpeľni bola petlica, čo jej vysvetlila D. tak, že koľkokrát mama bola opitá, potom bol záchod o vracaný a podobne. Nevie, ako to bolo, hovorila, že to tak nechávala len keď išla preč. Oľutovala to. Vie, že susedy hovorili, že ješť jej nedá, ale jedlo bolo v chladničke a keď sa jej pýtala, prečo si nezoberie, len povedala, že si nezoberie. Ona si myslí, že jej dala ješť. Bola na oslave, keď mala narodeniny, dcéra jej nakúpila zákusky, ktoré ona ja videla a potom ona - T. povedala, že jej na narodeniny nič neprichystala. Z toho usudzuje, že mohla takto skresliť aj iné skutočnosti. Podľa nej vzťahy medzi D. L. a mamou sa nezmenili, podľa mňa D. sa o ňu dobre stará, ale je pravda, že potom pred cudzími ľuďmi mama hovorí kadečo. Keď jej D. niečo vyčíta ohľadom hygieny reaguje tak, že ide preč, nahnevá sa. Nie je možné, aby sa ku nej T. nast'ahovala, pretože v jej byte bývajú tri rodiny, majú k dispozícii dve izby, sestry dali jednu váľendu vo verande, tiež má s ňou starosti, má problémy s hygienou, vzhľadom na ten alkohol. Podľa toho, čo vidí, D. sa o mamu dobre stará. Vie, že teraz T. pravidelne berie lieky pod D. dozorom a tým pádom ani nepije, drží sa. Myslí si, že T. už nezačne piť, aj keď to, že je trucovitá sa už nezmení, je pravda, že ak by začala piť tak robiť jej opatrovníka by bolo ťažko zvládnuteľné. Myslí si, že D. opatrovníctvo zvládne. Aj keď je pravda, že ju občas vyhreší a musí zvýšiť hlas, keďže je hluchá, ale pri zdravotnom stave T. si nemyslí, žeby išlo o nejaké extrémne správanie. D. sa snaží získať väčší byt, aby mala mama svoj kútik.

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 189a Občianskeho súdneho poriadku v rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

Podľa § 192 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať.

Podľa § 192 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

Podľa § 93 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov súd uloží opatrovníkovi, ktorý bol ustanovený osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí.

Podľa § 191 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo.

Podľa § 151 ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku o trovách štátu súd rozhodne aj bez návrhu.

Súd po oboznámení sa so znaleckým posudkom rozhodol tak, že návrhu vyhovel. Závery znaleckého posudku boli jednoznačné, čo sa týka posúdenia duševnej poruchy T. W. a jej vplyvu na jej schopnosť robiť právne úkony. Zo znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že duševná choroba T. W. nemá prechodný charakter a spôsobuje jej neschopnosť robiť právne úkony. Preto je v jej záujme, aby bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, a to v plnom rozsahu.

Za opatrovníka bola ustanovená dcéra, ktorej rodinný stav a vzťah k T. W. dáva predpoklad pre riadny výkon ochrany práv a právom chránených záujmov jej mamy napriek predchádzajúcemu odsúdeniu.

Súd vymedzil práva a povinnosti opatrovníka tak, aby pri pozbavení spôsobilosti na právne úkony T. W. bola zabezpečená starostlivosť o jej osobu a zabezpečená ochrana jej práv a právom chránených záujmov.

Súd uložil opatrovníčke dvakrát do roka podávať správy o T. W., pričom považoval za dostatočné, aby boli tieto správy podávané v minimálnom rozsahu, teda dvakrát do roka, pričom určil lehoty na predkladanie týchto správ spojené vždy s koncom príslušného kalendárneho polroka.

O trovách štátu rozhodol súd tak, že mu ich nepriznal, a to vzhľadom na to, že náhradu trov konania nemožno spravodlivo žiadať od T. W., ktorej duševný stav nie je následkom jej konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Prievidza do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.